

Εισαγωγικό σημείωμα της Συντακτικής Επιτροπής

Ο αθλητισμός ως κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο βρίσκεται στο επίκεντρο της σύγχρονης κοινωνικής ζωής. Γέννημα της νεωτερικότητας, της αξιακής παράδοσης του διαφωτισμού, εξελίχτηκε και διαμορφώθηκε ιστορικά ως συστατικό μέρος της κοινωνικής δομής και οργάνωσής των σύγχρονων κοινωνιών. Η κατανόηση του αθλητισμού είναι αδύνατη χωρίς τη συγκρότησή του σε διακριτό αντικείμενο των κοινωνικών επιστημών, ισοδύναμο με άλλα μείζονα αντικείμενα έρευνας και θεωρητικής αναζήτησης, συνδεδεμένο με την ευρύτερη κοινωνία, την κοινωνική οργάνωση, τις συγκρούσεις και τις εντάσεις της. Σε διεθνές επίπεδο το ενδιαφέρον των κοινωνικών επιστημών για τον αθλητισμό έχει φέρει στο προσκήνιο νέα πεδία κοινωνικών μελετών: την πολιτική οικονομία του αθλητισμού, το ρόλο των ΜΜΕ και των νέων τεχνολογιών στην παραγωγή και διακίνηση εικόνων και λόγων για τα δημοφιλή σπορ· τους μετασχηματισμούς των αθλητικών θεσμών και πρακτικών και την ενσωμάτωση τους στην πολιτιστική λογική του καπιταλισμού της ύστερης νεωτερικότητας· τις περιφερειακές αντιστάσεις κοινωνικών ομάδων και κινημάτων· τους αθλητικούς βιόκοσμους και τις διαδικασίες παραγωγής και διαπραγμάτευσης ταυτότητας και νοήματος· τη σχέση του αθλητισμού με τους σύγχρονους τρόπους ζωής και τον «ελεύθερο» χρόνο· τη βία στους αθλητικούς χώρους και τις συνδέσεις της με ευρύτερες κοινωνικές αντιπαλότητες και διακρίσεις.

Παρά τη χρονική υστέρηση σε σχέση με τη διεθνή ερευνητική παραγωγή, τις τελευταίες δεκαετίες στη χώρα μας παρατηρείται μια αξιοπρόσεκτη κινητικότητα στην παραγωγή κειμένων και ερευνητικών προγραμμάτων για τη φυσική αγωγή και τα σπορ που συνοδεύεται από έντονο ενδιαφέρον για μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές στο εν λόγω πεδίο και τη συγκρότηση μιας μικρής ερευνητικής κοινότητας που επιδιώκει να συνομιλήσει με ευρύτερα ρεύματα μελέτης του αθλητισμού στο εξωτερικό. Το περιοδικό *Αθλητισμός και Κοινωνικές Επιστήμες* γεννήθηκε μέσα στην κονίστρα αυτών των αναζητήσεων φιλοδοξώντας να δώσει βήμα διαλόγου σε κοινωνικούς επιστήμονες από διαφορετικούς κλάδους των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών ώστε να παρουσιάσουν και να κοινοποιήσουν πρωτότυπες θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά εγχειρήματα που καλλιεργούν την κριτική σκέψη και συμβάλουν στην κατανόησή κοινωνικών, οικονομικών, πολιτικών και πολιτισμικών όψεων του αθλητισμού.

Τα κείμενα που συμπεριλαμβάνονται στο πρώτο τεύχος του περιοδικού αποτελούν ένα πρώτο δείγμα των ετερόκλητων εμπειρικών και θεωρητικών προσεγγίσεων που απασχολούν την ερευνητική κοινότητα στην Ελλάδα. Κείμενα που πραγματεύονται τη

σύνθετη σχέση ήχου, τεχνολογίας και σώματος στην πρακτική της αυτόνομης κατάδυσης (Μανόλης Τζανάκης)· την έννοια του παιχνιδιού στο έργο του Νόμπερτ Ελίας για τη διαδικασία εκπολιτισμού και αθληματοποίησης (Μιχάλης Νικολακάκης)· τις συμβολικές και τελετουργικές διαστάσεις της πρακτικής της εικονοποίησης νεκρών οπαδών σε πανό στα ελληνικά γήπεδα (Μανώλης Χουμεριανός)· τη σχέση του ποιητή Μανόλη Αναγνωστάκη με το λαϊκό ποδόσφαιρο και τις κοινωνικές προεκτάσεις του (Δημήτρης Κόκορης)· τις σχέσεις κυριαρχίας και τις κακοποιητικές συμπεριφορές σε ανήλικους αθλητές και αθλήτριες της ενόργανης γυμναστικής (Σοφία Τασσοπούλου) και το ρόλο της μνήμης και του χιούμορ σε προφορικές μαρτυρίες αθλητών του κλασσικού αθλητισμού σε ένα τοπικό αθλητικό θεσμό, τους Αρχάδιους αγώνες (Ανδρέας Βάββος). Με αυτά τα κείμενα εγκαινιάζουμε ένα βήμα διαλόγου και κριτικού προβληματισμού το οποίο ευελπιστούμε να συμβάλει στην εμπέδωση του αθλητισμού ως πεδίου έρευνας και γόνιμου θεωρητικού στοχασμού.